

Scénář k rozhlasové reportáži – ZŠ prof. Švejcara v Praze 12

Magdaléna Mrušковиčová

„Dětství si pamatuju jako úplně úžasný. Vyrůstala jsem na statku, kde je teďkom finanční úřad. Když já jsem byla malá, tak toho tam z toho už moc nezbylo, protože nám to postupně brali komunisti. Tak se to zmenšovalo a zmenšovalo a já jsem zažila až tu nejmenší část. Měli jsme tam zahradu, měli jsme tam stáje, chlívy, docela velikej dům a v té době jsme tam už měli jenom drůbež plus já jsem tam měla kocoura. Plus tam bylo spoustu ovocných stromů, byly tam úžasný třešně a meruňky a pak ty ořešáky.“

Takto vzpomíná na dětství na rodinném statku v Praze Modřanech Magdaléna Mrušковиčová, rozená Antošová. S tímto statkem a jeho obyvateli se pojí několik pozoruhodných příběhů, ve kterých se odráží české dějiny dvacátého století.

Josef Antoš starší, pradědeček paní Magdalény, byl československý legionář. Jeho zkušenosti z legií začaly hluboké antikomunistické přesvědčení celé rodiny.

„On se vrátil strašně zavšivenej, zblešenej, nemocnej, špinavej. Takže první co vlastně udělali, když přišel domů, co se vrátil z Vladivostoku, tak ho na zahradě svlékli úplně do naha, všechno spálili, aby se všechny ty nemoci nezanesli k nám. No a vrátil se k nám vyděšený v tom smyslu, že se tam vlastně poprvé potkal s bolševikama. Pamatoval si ty hrůzy a byl z toho vyděšený. Do konce života měl strach, že k nám přijdou.“

Během druhé světové války babička paní Magdaleny Dobromila Moravcová pomáhala v Červeném kříži. Rodina taky na svém statku ukrývala vlasovce. To byli němečtí zajatci ze Sovětského svazu, kteří pod vedením generála Vlasova bojovali proti stalinistickému režimu. Ale nejtěžší časy pro rodinu nastaly až po roce 1948 s nástupem komunistů. Rodina postupně přišla o celý svůj majetek.

„V podstatě to začalo hned v těch 50. letech a vlastně to skončilo až v tom 89. První nám vlastně, první nám braly ty pozemky že jo, pole, pastviny tam se prostě stavělo. Tu třešňovou alej nám brali jako první. První půlku nám sebrali v sedmdesátých letech, tam nám vlastně zmizela půlka zahrady a ty stáje a studna, tam stojí ten panelák a tu druhou půlku až vlastně za mého dětství.“

Komunisti běžně k lidem, co bydleli ve velkých staveních umísťovali povinné nájemníky. Tím znepríjemnili i život rodině paní Magdaleny.

„Povinní nájemníci, to byla cikánská rodina. Oni jako zlí nebyli, ale prostě tam dělali rámus, kravál, zpívali tam, na harmoniku vyhrávali, popíjeli... No a topili si v zimě tím domem, že vlastně nám tam i ty stromy káceli. Topili si střechou, pak ta střecha spadla a to vlastně pak byl ten dům honáků. Pak nám tam nastěhovali jako nový nájemníky, ale už přímo teda do našeho domu. A to byla rodina horníka z Kladna. A v podstatě to samý. Že dcera byla prostitutka, vodila si tam prostě chlapy a kradli nám prostě všechno.“

Rodina nakonec o celý majetek definitivně přišla tři měsíce před sametovou revolucí. Po roce 1989 byla navíc rodina odškodněna v restitucích nedostatečně. Chyběly totiž důležité dokumenty, které se ztratily při hektickém stěhování. O své pozemky, majetek a vyrovnání se rodina soudí dodnes.